

opusdei.org

Ako vo filme: Svetlo, ktoré nikdy nezhasne - Vyznanie v Cézarei a premenenie

V Cézarei Peter nepochopil, že nasledovať Ježiša znamená odovzdanie sa a obetu. Na hore Tábor však začal chápať, že Kristova sláva vedie cez utrpenie a že kríž nie je koniec, ale prechod k zmŕtvychvstaniu.

15.03.2025

Pravdepodobne sa Peter cítil nesvoj. Keď stúpал na horu Tábor so Spasiteľom, vo svojom vnútri zápasil a trpel, pretože nerozumel. Ježiš mu však nepochybne chcel prejavit' zvláštnu priazeň tým, že ho spolu s Jakubom a Jánom pozval, aby ho sprevádzali. Od tej udalosti v Cézarei Filipovej sa už niekoľko dní cítil nepohodlne. Prečo Ježiš oznámil, že bude musieť podstúpiť smrť? Prečo ho tak prísne pokarhal?

Chvála

Práve dorazili do oblasti Cézarey Filipovej. Ježiš zhromaždil svojich učeníkov a spýtal sa ich: „Za koho pokladajú ľudia Syna človeka?“ Všetci začali hovoriť to, čo počuli, možno s úsmevom na tvári: „Jedni za Jána Krstiteľa, iní za Eliáša a iní za Jeremiáša alebo za jedného z prorokov.“ Pán ich však prekvapil ďalšou otázkou, tentoraz osobnejšou:

„A za koho ma pokladáte vy?“ (Mt 16,13-15).

Nastalo ticho. Nikto sa neodvážil odpovedať. Peter však prehovoril: „Ty si Mesiáš, Syn živého Boha“ (Mt 16,16). Možno si myslel, že neurobil nič výnimočné – jednoducho nahlas vyslovil to, čo si všetci mysleli v duchu. Určite o tom mnohokrát hovorili, ale vždy len medzi sebou, v dôvernom rozhovore, keď si večer medzi sebou vysvetľovali, čo Majster kázal.

„Blahoslavený si, Šimon, syn Jonášov,“ odpovedal Ježiš, „lebo ti to nezjavilo telo a krv, ale môj Otec, ktorý je na nebesiach. A ja ti hovorím: Ty si Peter a na tejto skale postavím svoju Cirkev a pekelné brány ju nepremôžu“ (Mt 16,17-18). Možno apoštol celkom nepochopil význam tejto Pánovej reči. Jedno mu však bolo jasné: on, Peter, bude pevnou oporou pre Mesiáša. Ježiš s

ním rátal na niečo veľké, na niečo, čo bude vzdorovať samotnému peklu.

Aj dnes Kristus naďalej volá ľudí, aby s ním spolupracovali na diele vykúpenia: „Božie deti. — Nositelia jediného plameňa schopného osvetliť cesty ľudí na zemi, jediného svetla, v ktorom nikdy nebude tieňa, šera, tmy. — Pán nás používa ako pochodne, aby naše svetlo jasne žiarilo... Je na nás, aby mnohí neuviazli v temnotách, ale aby kráčali po cestách, ktoré vedú do večného života“^[1].

Mať cit pre Božie veci

Peter určite pocítil istú hrdosť, keď počul túto pochvalu. Napriek tomu ho znepokojilo, keď ich Pán začal poučovať: „Syn človeka musí mnoho trpieť, starší, veľkňazi a zákonníci ho zavrhnú, zabijú ho, ale on po troch dňoch vstane z mŕtvych.“ (Mk 8,31). To predsa nemohlo byť možné. Ak bol Mesiáš, ako im práve potvrdil,

mal oslobodiť Izrael a vyhnať Rimanov, aby obnovil Dávidovo kráľovstvo. Ako by to bolo možné, ak ho jeho vlastný národ odsúdi? Nedávalo to zmysel. A Peter, povzbudený nedávnou pochvalou, to musel Ježišovi povedať.

Istým spôsobom toto uvažovanie pretrváva aj dnes. Utrpenie sa často spája s neúspechom. Keď človek nastúpi na cestu a stretne prekážky, môže si myslieť, že sa pomýlil, alebo podľahne sklamaniu, pretože veci nejdú podľa jeho plánov. Preto keď Peter karhá Ježiša za to, čo práve povedal, Pán mu odpovedá: „Chod' mi z cesty, satan, lebo nemáš zmysel pre Božie veci, len pre ľudské!“ (Mk 8,33)

Strach, zúfalstvo či nedôvera sú často dôsledkom pôsobenia zlého ducha vo svete aj v každom z nás. Neraz nás práve on zvádza k tomu, aby sme sa vzdali, alebo nám berie pokoj, keď sa náš život nevyvíja podľa našich

očakávaní. Mať zmýšľanie Boha znamená naopak vidieť Kristovu tvár v každej situácii – v radoostiach aj v utrpení. „Cesta každého kresťana, každého človeka, nie je jednoduchá. Iste, sú obdobia, keď sa zdá, že všetko vychádza podľa našich predpokladov, no obvykle trvajú len krátko. Žiť znamená čeliť ťažkostiam, cítiť v srdci radosť i nechúť; a v tejto kováčskej vyhni môže človek postupne nadobudnúť statočnosť, trpezlivosť, veľkodušnosť a vyrovnanosť“ ^[2].

Keď teda prídu bolestné chvíle, môžeme obnoviť svoj záväzok byť skalou: tieto okolnosti nie sú znamením, že sme v našom poslaní zlyhali, ale príležitosťou dozrieť vo svojom povolaní, odovzdať sa do Božích rúk a vložiť do neho svoju nádej. „Niekedý prechádzame chvíľami temnoty v našom osobnom, rodinnom alebo spoločenskom živote a obávame sa, že niet východiska.

Cítíme strach pred veľkými záhadami, ako sú choroba, nevinné utrpenie či tajomstvo smrti. Aj na samotnej ceste viery často zakopneme, keď sa stretávame s pohoršením kríža a s nárokmi Evanjelia, ktoré nás volá, aby sme sa obetovali v službe a stratili svoj život v láske, namiesto toho, aby sme si ho chránili pre seba. Potrebujeme teda iný pohľad, svetlo, ktoré hlboko osvetlí tajomstvo života a pomôže nám prekročiť naše vlastné schémy a kritériá tohto sveta“^[3]. Petrovi ešte nejaký čas potrvá, kým si osvojí toto Božie zmýšľanie. Preto ho Ježiš o niekoľko dní neskôr pozve, aby ho sprevádzal na vrch Tábor.

Posledné slovo

Peter nikdy predtým nepočul takúto výčitku. Dokonca ani farizejom Ježiš neadresoval takú ostrú obžalobu. Počas nasledujúcich dní mu tento rozhovor stále víril v mysli. Zo skaly,

ktorá mala vzdorovať peklu, sa zrazu stal satan. Čím viac sa radoval z pochvaly, tým viac ho bolelo pokarhanie. Snažil sa pochopiť, prečo Pán reagoval tak prudko, ale nedarilo sa mu to. A rovnako aj ostatní apoštoli sa usilovali spracovať tento zážitok. „Môžeme si predstaviť, čo sa muselo diať v srdciach jeho priateľov, jeho najbližších učeníkov: predstava silného a víťazného Mesiáša sa zrazu rúca, ich sny sa rozplývajú a zmocňuje sa ich úzkosť pri pomyslení, že Majster, v ktorého uverili, bude popravený ako najhorší zo zločincov“^[4].

Apoštol však vedel, že Ježiš ho miluje. Navyše, skutočnosť, že ho pozval na vrchol hory spolu s Jakubom a Jánom, ukazovala, že mu stále dôveruje. Nazval ho satanom, áno, ale neodvrátil sa od neho, ani mu nepovedal, že už nebude jeho skalou. A o čosi neskôr – hoci to Peter ešte netušil – ho Pán opäť potvrdí ako

hlavu Cirkvi, a to aj napriek tomu, že ho počas umučenia trikrát zaprel. „Skúsenosť hriechu by nás teda nemala viesť k pochybnostiam o našom poslaní. Prirodzene, naše hriechy nám môžu sťažiť rozpoznanie Krista. Preto sa musíme usilovať vysporiadať sa s našimi osobnými slabosťami a hľadať očistenie, no uvedomujúc si pritom, že Boh nám nesľúbil úplné víťazstvo nad zlom v tomto živote, ale žiada nás, aby sme bojovali“^[5].

Keď dorazili na vrchol Tábor, Peter sa zastavil a zahľadel na obzor. Možno si v tej chvíli spomenul na tie udalosti, keď starozákonní proroci stretli Boha práve na vrchu. Miesto ako toto, odkiaľ bolo možné vidieť nesmiernosť stvoreného sveta, ktorý sa rozprestieral ďaleko za hranice ľudského pohľadu, nevyhnutne viedlo k zamysleniu sa nad Božou veľkosťou.

Zrazu si Peter uvedomil, že sa s Ježišom niečo deje. „Ako sa modlil, zmenil sa vzhľad jeho tváre“ (Lk 9,29), „zažiarila sťa slnko“ (Mt 17,2). Aj „jeho odev zažiaril a bol taký biely, že by ho nijaký bielič na svete tak nevybielil“ (Mk 9,3). Traja apoštoli zbadali pri Ježišovi dvoch mužov, ktorí sa s ním začali rozprávať. Vzápätí si uvedomili, že „to boli Mojžiš a Eliáš, ktorí sa zjavili v sláve a hovorili o jeho odchode, ktorý sa mal uskutočniť v Jeruzaleme“ (Lk 9,30-31).

Keď počúval ich rozhovor, Peter si možno spomenul, že Písmo už dávno predpovedalo, že Mesiáš bude trpieť. „Obetoval sa, pretože sám chcel, a neotvoril ústa; ako baránka viedli ho na zabitie“ (Iz 53,7). „Prebodli mi ruky a nohy, môžem si spočítať všetky svoje kosti. Lež oni si ma premeriavajú a skúmajú; delia si moje šaty a o môj odev hádžu lós.“ (Ž 22,17-19). Teraz všetko začalo dávať

zmysel. Konečne sa mu začal odkrývať význam tých tajomných slov, ktoré ho viedli k tomu, aby napomenul Ježiša. Mesiáš bude kráľom, ale nie podľa ľudských predstáv – bude to ukrižovaný kráľ. „Jeho žiariaca tvár a oslnivo biely odev, ktoré predznamenujú obraz Zmŕtvychvstalého, dávajú týmto vydeseným mužom svetlo, svetlo nádeje, svetlo, ktoré im pomôže prekonať temnotu: smrť nebude koncom všetkého, pretože sa otvorí bráne vzkriesenia. Ježiš teda ohlasuje svoju smrť, berie ich na vrch a ukazuje im, čo bude nasledovať – vzkriesenie“ ^[6]. Obávaný kríž teda nebude mať posledné slovo. Práve o tomto hovoril Pán, keď Petrovi vyčítal, že nemyslí na Božie veci. Pre Petra bola smrť ukrižovaním znakom porážky, ale pre Ježiša bude znamením života a spásy.

V najtemnejšej noci

Keď Mojžiš a Eliáš prestali hovoriť, Peter sa neudržal: „Pane, dobre je nám tu. Ak chceš, urobím tu tri stánky: jeden tebe, jeden Mojžišovi a jeden Eliášovi“ (Mt 17,4). Každý z nás by povedal to isté. Keď jasne vnímame Božiu blízkosť, prežívame radosť, ktorú by sme si priali predĺžiť na neurčito. Podobne to prežívame aj vtedy, keď prežívame výnimočne príjemné chvíle – dni odpočinku, rodinné stretnutie, plán s priateľmi... No všetky tieto okamihy, rovnako ako scéna na hore Tábor, majú svoj začiatok aj koniec. Snažiť sa ich urobiť večnými by bolo nielen nemožné, ale viedlo by nás to k úniku pred realitou a bránilo by nám to prijať s pokojom a dôverou chvíle, keď sa Božia sláva zdá byť ukrytá.

Pán dovolil, aby Peter, Jakub a Ján mohli uzrieť jeho slávu ako anticipáciu umučenia, aby ho dokázali prežívať s vierou a nádejou na vzkriesenie. „Ježiš chce, aby toto

svetlo osvecovalo ich srdcia, keď prejdú hustou temnotou jeho umučenia a smrti, keď bude pre nich pohoršenie kríža neznesiteľné. Boh je svetlo a Ježiš chce dať svojim najbližším priateľom skúsenosť tohto svetla, ktoré v ňom prebýva. Tak sa po tejto udalosti stane pre nich vnútorným svetlom, schopným ochrániť ich pred útokmi temnoty. Aj v tej najtemnejšej noci je Ježiš svetlom, ktoré nikdy nezhasne“^[7].

Keď v našom živote príde chvíľa kríža, môžeme si pripomenúť všetky tie stretnutia, ktoré sme s Kristom prežili na hore Tábor, keď sme zvlášť intenzívne zakúsili radosť z kráčania po jeho boku. A aj keď sa nám možno bude zdať, že tieto spomienky patria minulosti, ktorá sa už nevráti, vieme, že Boh nás nikdy nepustí zo svojej ruky. „Často, keď všetko vychádza úplne opačne, ako sme si predstavovali, sa nám spontánne derú do úst slová: Pane, veď sa rúca

všetko, všetko, všetko... ! Je to chvíľa napraviť svoj úmysel: Keď pôjdem s tebou, Pane, určite budem postupovať dopredu, pretože ty si predsa sila sama: *quia tu es, Deus, fortitudo mea* (Ž 42, 2).^[8] —

„Prosil som ťa, aby si sa pri svojej práci vytrvalo snažil pozdvihovať oči k nebu, lebo nádej nás povzbudzuje chopiť sa silnej Božej ruky, ktorú nám on neustále podáva; a nestrácať nadprirodzený pohľad — aj vo chvíľach, keď sa búria vášne, útočia na nás a chcú nás spútať do úbohej pevnosti nášho ja, alebo keď sa v detinskej márnivosti cítime byť pánmi vesmíru. Celý život som presvedčený, že bez pohľadu nahor, bez Ježiša, nikdy nič nedosiahnem a viem, že moja sila vyhrávať nad sebou a napokon zvíťaziť pramení z neustále opakovaného zvolania: „*všetko môžem v tom, ktorý ma posilňuje*“ (Flp 4, 13). Toto zvolanie obsahuje istý Boží príslub, že on

svoje deti neopustí, ak sa ho len ony samotné nezrieknu.“^[9].

* * *

Peter „Kým ešte hovoril, zahalil ich jasný oblak a z oblaku zaznel hlas: ‚Toto je môj milovaný Syn, v ktorom mám zaľúbenie; počúvajte ho.‘ “ (Mt 17,5). Traja učeníci, vyľakaní z toho, čo práve počuli, padli tvárou na zem. Ježiš k nim pristúpil, dotkol sa ich a povedal: „Vstaňte a nebojte sa“ (Mt 17,7).

Keď zostupovali z hory, Peter premýšľal o všetkom, čo v posledných dňoch zažil. Začal chápať, že „utrpenia tohto času nie sú hodny porovnávania s budúcou slávou, ktorá sa na nás má zjaviť“ (Rim 8,18): akokoľvek bude musieť Mesiáš trpieť, jeho víťazstvo bude omnoho väčšie. Napriek tomu ho ešte čakal dlhý proces, kým úplne pochopí význam týchto udalostí.

O mnoho rokov neskôr, v čase neustáleho ohrozenia mladej Cirkvi, napíše Peter list prvým kresťanom, aby ich povzbudil, aby nestrácali nádej uprostred ťažkostí:

„Ved' sme nesledovali vymyslené bájky, keď sme vás oboznámili s mocou a príchodom nášho Pána Ježiša Krista, ale sami sme boli očitými svedkami jeho veleby. On dostal od Boha Otca česť a slávu, keď mu z velebnej slávy zaznel hlas: „Toto je môj Syn, môj milovaný, v ktorom mám zaľúbenie.“ A tento hlas sme my počuli; zaznel z neba, keď sme boli s ním na svätom vrchu. Tým je aj prorocké slovo pre nás pevnejšie. A vy dobre robíte, že hľadáte naň ako na lampu, ktorá svieti v temnom mieste, kým nesvitne deň a nevzide vo vašich srdciach zornica“ (2 Pt 1,16-19).

[1] Sv. Josemaría, *Vyhňa*, č. 1.

[2] Sv. Josemaría, *Boží Priatelja*, č. 77.

[3] Pápež František, Anjel Pána, 28-II-2021.

[4] *Tamtiež*.

[5] Sv. Josemaría, *Íst' s Kristom*, č. 114.

[6] Pápež František, Anjel Pána, 28-II-2021.

[7] Benedikt XVI, Anjel Pána, 4-III-2012.

[8] Sv. Josemaría, *Boží Priatelja*, č.213.

[9] *Tamtiež*.

Jaime Moya

nikdy-nezhasne-spoved-v-cezarej-a-
premenenie/ (25.03.2025)